

ПРОТОКОЛ

№ 111

София, 31.03.2023 година

Днес, 31.03.2023 г. от 10:01 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев, Димитър Кочков, Пенка Трендафилова и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На заседанието присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, М. Димитров - директор на дирекция „Природен газ“ и експерти на КЕВР.

И. Иванов каза, че прави предложение за отлагане на разглеждането (в рамките на деня) на т. 1 от проекта на дневен ред:

1. Доклад с вх. № 426 от 30.03.2023 г. и проект на решение относно дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „в“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на българската газопреносна система.

*Работна група: Елена Маринова, Милен Димитров,
Рада Башлиева, Любослава Джоргова, Ралица Караконова*

Предложението се базира на обстоятелството, че все още не са получени становищата на гръцкия и румънския регулатори, макар да има такова обещание. Очаква се това да се случи в рамките на деня и след това да се проведе заседание, защото това е последният ден, в който Комисията би могла да спази предвидения от Европейската комисия срок. В проведените телефонни разговори и с двата регулатора е съобщено, че ще бъдат представени становища, които ще бъдат положителни за българската страна. И. Иванов допълни, че ще информира членовете на Комисията за първия момент, в който стане възможно провеждането на заседанието.

От страна на членовете на Комисията нямаше възражения по предложението на И. Иванов за отлагане разглеждането на т. 1 от проекта на дневния ред.

Председателят установи, че няма възражения по проекта за дневен ред и няма други предложения, както и няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад с вх. № 425 от 30.03.2023 г. и проект на съвместно решение с Регулаторен орган за енергия на Република Гърция относно: дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB.

Работна група: Елена Маринова, Милен Димитров, Рада Башлиева,
Любослава Джоргова, Ралица Караконова

По т.1. Комисията, след като разгледа предоставения с писмо с вх. № Е-15-45-9 от 29.03.2023 г. от „Ай Си Джи Би“ АД анализ относно потенциалните последици във всяка точка на междусистемно свързване, която експлоатира, от въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ, установи следното:

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е получено писмо с вх. № Е-15-45-9 от 29.03.2023 г. от „Ай Си Джи Би“ АД с искане за дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ (Регламент (ЕС) 2022/2576) и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB. В тази връзка „Ай Си Джи Би“ АД е представило анализ относно потенциалните последици във всяка точка на междусистемно свързване, която експлоатира, от въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2576.

Въз основа на предоставените от „Ай Си Джи Би“ АД документи, Комисията установи следното:

С оглед по-ефективно използване на преносния капацитет, чл. 14, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2022/2576 установява задължение за операторите на преносни системи да предлагат недоизползвания договорен гарантиран капацитет в точките на междусистемно свързване и виртуалните точки на междусистемно свързване като месечен продукт за капацитет, дневен продукт за капацитет и продукт за капацитет в рамките на деня за месеца. По смисъла на чл. 14, параграф 2, изр. 1 от Регламента договореният гарантиран капацитет се счита за недоизползван, ако ползвател на мрежата е използвал или е оферирал по-малко от средно 80 % от резервирания гарантиран капацитет в дадена точка на междусистемно свързване или виртуална точка на междусистемно свързване през предходния календарен месец. Редът и условията за предлагане на недоизползвания договорен гарантиран капацитет се съдържат в разпоредбите на чл. 14, параграф 2-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 и са, както следва:

Операторът на преносна система следи неизползвания капацитет и информира ползвателя на мрежата за размера на капацитета, който ще бъде отеглен в съответната точка на междусистемно свързване или виртуална точка на междусистемно свързване, най-късно преди да уведоми за размера на капацитета, който ще бъде предложен на предстоящия периодичен търг за месечен капацитет в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на

Регламент (ЕС) № 984/2013 (Регламент (ЕС) 2017/459) - чл. 14, параграф 2, изр. 2 от Регламент (ЕС) 2022/2576. Размерът на капацитета, който се предлага, е равен на разликата между средното използване за предходния календарен месец и 80 % от гарантирания капацитет, договорен за срок, по-дълъг от един месец - чл. 14, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2022/2576. Наличният капацитет, предлаган на търг в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459, има приоритет пред недоизползвания капацитет, при разпределянето на капацитет - чл. 14, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/2576. Ако предлаганият от оператора на преносна система недоизползван капацитет бъде продаден, той се оттегля от първоначалния притежател на договорения капацитет, който може да използва оттегления гарантиран капацитет на прекъсваем принцип - чл. 14, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2022/2576. Ползвателят на мрежата запазва правата и задълженията си по договора за капацитет до момента на преразпределянето на капацитета от оператора на преносната система и доколкото този капацитет не е преразпределен от оператора на преносната система - чл. 14, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2022/2576.

Преди да предложи недоизползван гарантиран капацитет по реда и при условията на чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576, операторът на преносна система анализира потенциалните последици във всяка точка на междусистемно свързване, която експлоатира, и информира компетентния национален регулаторен орган. Последният чрез дерогация от посочените разпоредби и независимо дали тези точки на междусистемно свързване са претоварени или не, може да реши да въведе един от следните механизми на всички точки на междусистемно свързване:

а) механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 и като вземат предвид определената от съответния регулаторен орган разумна цена за освободен прекъсваем капацитет при отчитане на специфични обстоятелства;

б) схема за свръхзаявяване и обратно изкупуване, като приходите от освободен прекъсваем капацитет се разделят по одобрените от съответния регулаторен орган процедури за управление на претоварването в случай на договорно претоварване, като предлагат поне 5 % допълнителен капацитет спрямо техническия капацитет в съответната точка на междусистемно свързване;

в) да предлагат поне преносния капацитет, който първоначално не е бил заявен за ден напред и в рамките на деня, да се разпределя като прекъсваем капацитет.

Въвеждането на един от механизмите по чл. 14, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2022/2576 чрез дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от същия регламент, следва да съобрази спецификите, както на междусистемния газопровод IGB, така и на регулаторната рамка, в която газопроводът функционира, а именно:

Междусистемният газопровод IGB обхваща повече от една държава – членка на Европейския съюз – Р България – Р Гърция, в която действа повече от един оператор на преносна система. По отоншение на този газопровод, на 8 август 2018 г. Комисията за енергийно и водно регулиране на Р България (КЕВР) и Регулаторния орган за енергия на Р Гърция (РАЕ), с техни решения съответно Решения № Р-ВО-2 от 08.08.2018 г. и № 768/2018, са приели Окончателно съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране на България и Регулаторния орган за енергия на Гърция по заявление за освобождаване от „Ай Си Джи Би“ АД (Окончателно съвместно решение). По силата на Окончателното съвместно решение „Ай Си Джи Би“ АД е освободено от разпоредбите на членове: 9 (отделяне на собствеността), 32 (достъп на трети страни) за тази част от минималния капацитет, която е резервирана чрез Пазарния тест и за която са подписани споразумения за предварително разпределение на капацитет, и 41.6, 41.8, 41.10 (регулирани цени) от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО за срок от 25 години, считано от датата на търговска

експлоатация – 01.10.2022 г., при условията посочени в точка 4 от Окончателното съвместно решение.

Предвид обхвата на Окончателното съвместно решение, Регламент (ЕС) 2022/2576 е приложим по отношение на точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB - Комотини-ТАР-IGB, Комотини- GR и Стара Загора.

За да обоснове искането си за дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от този регламент, „Ай Си Джи Би“ АД е изготвило анализ, резултатите от който са, както следва: данните за периода от м. октомври 2022 г. до м. март 2023 г. показват, че от предложените капацитетни продукти - тримесечен, месечен и дневен, над 99% от разпределения капацитет е дневен; в точките на междусистемно свързване - Комотини-ТАР-IGB и Стара Загора, е резервиран годишен продукт в рамките на освободения капацитет на газопровода IGB, като резервираният освободен капацитет се ползва в максимален обем от всички с изключение на един от ползвателите; на точките на междусистемно свързване - Комотини-ТАР-IGB и Стара Загора, не е имало договорно или физическо претоварване, тъй като резервираният освободен капацитет винаги е бил по-малък от наличния технически капацитет; Мрежовия кодекс на IGB – в чл. 14.5, регламентира механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“.

Предвид горното, КЕВР приема, че въвеждането на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2022/2576 на точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB ще доведе до изпълнение на целта на Регламент (ЕС) 2022/2576 при отчитане, както на спецификите на регулаторната рамка, в която газопроводът функционира, така и на българския и гръцкия пазар на природен газ.

Според чл. 14, параграф 8, изр. 2 от Регламент (ЕС) 2022/2576 в случай, че входно-изходната система обхваща повече от една държава членка, в която действа повече от един оператор на преносна система, националните регулаторни органи на тези държави – членки на Европейския съюз вземат съвместно решение относно прилагането на параграф 7 на чл. 14 от посочения регламент. В тази връзка, КЕВР и РАЕ следва да приемат съвместно решение. Това съвместно решение е прието от РАЕ с Решение № 201/2023.

Изказвания по т.1.:

Докладва Е. Маринова. Темата, която следва да бъде анализирана и обсъдена в хода на заседанието е въвеждане на механизъм по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2022/2576 относно точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB, чрез дерогация от чл. 14, параграф 1-6. Такава възможност е предвидена в чл. 14, §7. В тази конкретна хипотеза, освен изискванията на Регламента, следва да бъдат отчетени и спецификите на този газопровод. Той е междусистемен и обхваща повече от една държава-членка на ЕС (Р България и Р Гърция), в която действа повече от един оператор на преносна система. През 2018 г. двата регулаторни органа са приели съвместно решение за освобождаване на този газопровод от разпоредбите на Директива 2003/55, които регламентират режима на отделяне по собственост, достъп от трети страни и регулираните цени. Освобождаването е за срок от 25 години, считано от датата на търговска експлоатация, която е настъпила на 01.10.2022 г.

Предвид обхвата на Окончателното съвместно решение на двата регулатора, Регламент (ЕС) 2022/2576 е приложим по отношение на точките на междусистемно свързване на този газопровод, които са: Комотини-ТАР-IGB, Комотини-GR и Стара Загора.

За да обоснове искането по отношение на дерогацията, „Ай Си Джи Би“ АД е направило съответния анализ. Основните изводи от него са: през периода от м. октомври 2022 г. до м. март 2023 г. от предложените от оператора капацитетни продукти над 99% от

разпределения капацитет е дневен; в точките на междусистемно свързване на газопровода е резервиран годишен продукт в рамките на освободения капацитет, като резервираният освободен капацитет се ползва в максимален обем от всички с изключение на един; на точките на междусистемно свързване не е имало договорно или физическо претоварване; Мрежовият кодекс, който се прилага по отношение на газопровода в чл. 14, т.5, съдържа механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“. Този принцип се съдържа в чл. 14, параграф 7, б. „а“ от Регламента.

Според изискванията на чл. 14, параграф 8, изр. 2 от Регламент (ЕС) 2022/2576 в този случай решението за дерогация трябва да се вземе съвместно от националните регулаторни органи на държавите, в които оперира междусистемния газопровод. Предвид анализа на дружеството и изводите от него, може да се приеме, че маханизмът по чл. 14, §7, б „а“ от Регламента, при прилагането си в точките на междусистемно свързване на газопровода IGB, ще доведе до изпълнение на целта на Регламента. С оглед необходимостта от съвместно решение, трябва да се отбележи, че текстът на съвместното решение е координиран и съгласуван от гръцкия регулатор, който на заседание на 30.03.2023 г. е приел съвместното решение за дерогация.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 14, параграф 7, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ и чл. 43, ал. 1 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, работната група предлага на Комисията да обсъди следните решения:

1. Да приеме настоящия доклад;
2. Да приеме съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Р Гърция за дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB, приложение и неразделна част от това решение.

И. Иванов допълни, че към доклада и проекта на решение като приложение е представено съвместното решение на енергийните регулатори, каквото ще бъде изпратено в Брюксел.

Е. Маринова поясни, че не се изпраща, а се връчва на „Ай Си Джи Би“ АД. Не е необходимо да се нотифицира от ЕК.

От страна на членовете на Комисията нямаше други въпроси и коментари по доклада.

Предвид гореизложеното, на основание чл. 14, параграф 7, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

1. Приема доклад с вх. № 425 от 30.03.2023 г. относно дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни

референтни показатели за цените и надежен трансграничен обмен на газ и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB.

2. Приема Съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Р Гърция за дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежен трансграничен обмен на газ и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB, приложение и неразделна част от това решение.

В заседанието по **точка първа** участват председателят доц. д-р Иван Н. Иванов и членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев, Димитър Кочков, Пенка Трендафилова.

Решението е взето с **пет гласа „за“** (доц. д-р Иван Н. Иванов - за, Александър Йорданов - за, Благой Голубарев - за, Димитър Кочков - за и Пенка Трендафилова – за), от които **два гласа** (Александър Йорданов, Благой Голубарев) на членовете на Комисията със стаж в енергетиката.

Приложения:

1. Доклад с вх. № 425 от 30.03.2023 г. и Решение на КЕВР № Д-1 от 31.03.2023 г. относно съвместно решение с Регулаторен орган за енергия на Република Гърция относно: дерогация от чл. 14, параграфи 1-6 от Регламент (ЕС) 2022/2576 на Съвета от 19 декември 2022 година относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежен трансграничен обмен на газ и въвеждане на механизма по чл. 14, параграф 7, б. „а“ от същия регламент на точките на междусистемно свързване на междусистемния газопровод IGB.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
А. Йорданов

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

.....
Б. Голубарев

.....
Д. Кочков

.....
П. Трендафилова

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА

Протоколирал:

Н. Косев - главен експерт